

**КЗВО «Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий музичний коледж»**

Циклова комісія «Теорія музики»

**Завдання для поточного та підсумкового контролю
з вибіркової навчальної дисципліни
«РОЗШИФРОВКА ФОЛЬКЛОРУ»**

Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В5 Музичне мистецтво

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Розробник: Любимова А. Я., доктор філософії, доцент кафедри історії та теорії музики, старший викладач циклової комісії «Теорія музики»

Розглянуто та схвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова ЦК «Теорія музики» Ірина ГОРЧАКОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Завдання для поточного та підсумкового контролю з вибіркової навчальної дисципліни «РОЗШИФРОВКА ФОЛЬКЛОРУ» розроблено з метою методичного забезпечення освітнього процесу у фаховому музичному коледжі та спрямовано на підвищення якості підготовки здобувачів, які вивчають основи фольклористичної та пошукової діяльності.

Дисципліна «Розшифровка фольклору» посідає важливе місце у системі професійної підготовки майбутніх музикантів-виконавців, диригентів, теоретиків, педагогів та фахівців у сфері музичної культури. Вона формує в студентів цілісне уявлення про методика польової роботи, принципи транскрипції музичного й словесно-етнографічного матеріалу, особливості нотації народної музики, а також навички аналітичного мислення та наукового підходу до фольклорних джерел.

Основним призначенням збірки є надання здобувачам освіти систематизованого комплексу завдань для поточного та підсумкового контролю, які дозволяють об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу, сформованість практичних умінь і професійних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Матеріали структуровано відповідно до змісту навчальної дисципліни та охоплюють усі ключові теми курсу, зокрема:

мету й завдання дисципліни, методика польової роботи, основи та практику транскрибування народних пісень, особливості нотації, принципи фіксації словесно-етнографічних матеріалів, а також вимоги до оформлення та систематизації зібраних матеріалів.

У збірці завдань представлено різноманітні за формою та рівнем складності види контрольних завдань: тестові завдання, аналітичні запитання, завдання на встановлення відповідностей, ситуаційні та проблемні кейси, завдання на виявлення методичних помилок, а також підсумкові комплексні завдання. Такий підхід сприяє перевірці не лише репродуктивних знань, а й умінь застосовувати теоретичні положення на практиці, аналізувати реальні або змодельовані польові ситуації, аргументовано доводити власні висновки.

Запропоновані завдання орієнтовані на активізацію роботи студентів, розвиток професійної відповідальності та усвідомлення значення автентичності й наукової коректності у роботі з фольклорним матеріалом. Вони можуть використовуватися як у межах аудиторних занять, так і для індивідуальної, самостійної форм навчання.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Тема 1. Мета і завдання курсу «Розшифровка фольклору»

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Основною метою курсу «Розшифровка фольклору» є:
 - а) вивчення історії української народної музики
 - б) формування навичок нотування академічних творів
 - в) оволодіння методами фіксації та аналізу усної музичної традиції
 - г) розвиток диригентських навичок
2. Предмет «Розшифровка фольклору» передбачає роботу з:
 - а) виключно нотним текстом
 - б) усною музичною традицією
 - в) композиторськими партитурами
 - г) лише літературними джерелами
3. Яка риса є визначальною для фольклорного матеріалу?
 - а) авторська завершеність
 - б) стабільність тексту
 - в) варіантність виконання
 - г) точна метрична організація
4. Курс «Розшифровка фольклору» належить до:
 - а) загальноосвітніх дисциплін
 - б) гуманітарного циклу
 - в) фахових (професійних) дисциплін
 - г) вибіркових предметів

II. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

5. Установіть відповідність між поняттям та його змістом:

Поняття	Зміст
1. Розшифровка фольклору	А. Усний спосіб передавання музичного матеріалу
2. Транскрипція	Б. Фіксація музичного та словесного матеріалу у письмовій формі
3. Усна традиція	В. Процес аналізу та нотування фольклорного виконання

III. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

6. До основних завдань курсу «Розшифровка фольклору» належать:

- формування слухових навичок
- розвиток навичок польової роботи
- вивчення гармонії академічної музики
- оволодіння методами нотної та словесної транскрипції
- аналіз виконавських особливостей народної музики

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

7. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

1. Розшифровка фольклору передбачає лише нотування мелодії.
2. Курс формує навички аналітичного слуху.
3. Фольклорний матеріал не потребує фіксації словесного тексту.
4. Знання з курсу можуть використовуватися у виконавській та педагогічній діяльності.

V. Завдання з короткою відповіддю (високий рівень)

8. Назвіть не менше двох дисциплін, з якими курс «Розшифровка фольклору» має міждисциплінарні зв'язки

9. У чому полягає значення курсу для професійної підготовки музиканта?
(1–2 речення)

VI. Ситуаційне завдання (високий рівень)

10. Студент під час фольклорної практики записав пісню на диктофон. Які знання з курсу «Розшифровка фольклору» він зможе застосувати для подальшої роботи з матеріалом?
(Відповідь у довільній формі)

VII. Завдання відкритого типу (достатній рівень)

11. Поясніть, чому курс «Розшифровка фольклору» є важливим для формування професійної компетентності майбутнього музиканта незалежно від спеціалізації.

(Обсяг: 5–7 речень)

VIII. Завдання на знання структури курсу та оцінювання (початковий, середній рівень)

12. Що враховується під час оцінювання знань студентів з дисципліни «Розшифровка фольклору»?

- а) лише підсумковий тест
- б) теоретичні знання і практичні навички
- в) участь у концертах
- г) відвідування занять

Тема 2. Методика польової роботи

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Основною метою польової фольклористичної роботи є:

- а) популяризація народної музики
- б) відтворення концертних версій пісень
- в) фіксація зразків усної традиції в автентичному середовищі
- г) створення авторських обробок

2. Чому запис народної музики є необхідним?

- а) Для використання в навчальних концертах
- б) Через зникнення традиційного способу побутування фольклору
- в) Для спрощення нотування
- г) З метою уніфікації виконавських манер

3. Хто з перелічених діячів є представником української фольклористики?

- а) Й. Брамс
- б) Ф. Шопен

- в) М. Лисенко
- г) Й. Гайдн

4. Польова робота проводиться переважно:

- а) у навчальній аудиторії
- б) у концертній залі
- в) у природному середовищі побутування традиції
- г) у студійних умовах

II. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

5. Установіть відповідність між фольклористом та сферою його діяльності:

Фольклорист	Характеристика
1. О. Кольберг	А. Дослідження карпатського фольклору
2. Ф. Колесса	Б. Систематичні етнографічні експедиції у Східній Європі
3. К. Квітка	В. Теоретичне осмислення методів запису фольклору

III. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

6. До етапів підготовки фольклорної експедиції належать:

- визначення мети та завдань
- створення питальника
- розшифровка зібраного матеріалу
- підбір технічних засобів
- вивчення попередніх досліджень регіону

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

7. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- 1. Польова робота обмежується записом лише пісень.
- 2. Питальник допомагає систематизувати процес опитування.
- 3. Польовий зошит не є обов'язковим документом експедиції.
- 4. Проведення сеансу потребує дотримання етичних норм спілкування.

V. Завдання з короткою відповіддю (високий рівень)

8. Назвіть не менше двох типів експедиційно-польових досліджень.

Приклад відповіді: комплексні, тематичні, стаціонарні, маршрутні.

9. Що таке польовий зошит і яку функцію він виконує?
(1–2 речення)

VI. Ситуаційне завдання (*високий рівень*)

10. Під час експедиції інформант відмовляється співати, але погоджується розповідати про традиції. Які дії має вжити збирач і як зафіксувати матеріал?
(Відповідь у довільній формі)

VII. Завдання відкритого типу (*достатній рівень*)

11. Поясніть значення досвіду попередників (Кольберга, Лисенка, Колесси, Квітки та ін.) для сучасної методики польової роботи.
(Обсяг: 5–7 речень)

VIII. Завдання на знання організації та документації (*початковий, середній рівень*)

12. Який документ містить інформацію про інформанта, місце та умови запису?

- а) нотний зошит
- б) польовий щоденник
- в) паспорт експедиційного запису
- г) тематичний каталог

Тема 3. Основи транскрибування народних пісень

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Транскрипція народної пісні – це:
 - а) створення авторської обробки
 - б) переклад пісні іншою мовою
 - в) максимально точна фіксація звучання усного зразка
 - г) адаптація пісні для концертного виконання
2. Початкові збірки народних пісень ХІХ століття вирізнялися тим, що:
 - а) використовували виключно аудіозапис
 - б) фіксували лише тексти без мелодій
 - в) застосовували спрощену, наближену до академічної нотацію
 - г) відразу використовували мікроальтерацію
3. Хто з перелічених діячів безпосередньо поєднував композиторську та фольклористичну діяльність?
 - а) В. Залеський
 - б) М. Лисенко
 - в) І. Колесса
 - г) К. Квітка

II. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

4. Установіть відповідність між поняттям і його характеристикою:

Поняття	Характеристика
1. Прикладна нотація	А. Орієнтована на наукову точність і фіксацію варіантів
2. Наукова нотація	Б. Призначена для практичного виконання
3. Умовні позначення	В. Допоміжні знаки для передачі особливостей звучання

III. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

5. До умовних позначень у транскрипції народних пісень належать:
 - стрілки
 - дужки
 - агогічні ремарки
 - авторські аплікатурні позначення
 - словесні коментарі над нотою

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

6. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- Транскрипція і художня обробка є тотожними поняттями.
- Київська школа фольклористики прагнула більшої узагальненості нотації.
- Львівська школа приділяла значну увагу ритмічним і інтонаційним деталям.
- Астрофічні пісні легше піддаються стандартній нотній фіксації, ніж строфічні.

V. Завдання з короткою відповіддю (*високий рівень*)

7. У чому полягає основна відмінність між прикладною та науковою нотацією?

(1–2 речення)

8. Назвіть не менше двох особливостей нотації астрофічних пісень.

VI. Ситуаційне завдання (*високий рівень*)

9. Студент під час транскрипції навмисно «вирівнює» ритм пісні для зручності читання. Оцініть таку дію з точки зору наукової транскрипції.

(Відповідь у довільній формі)

VII. Завдання відкритого типу (*достатній рівень*)

10. Охарактеризуйте внесок М. Максимовича, В. Залеського, М. Лисенка або І. Колесси у формування методики нотації народних пісень.

(5–7 речень)

VIII. Завдання на знання технічних засобів (*початковий, середній рівень*)

11. Які технічні засоби використовуються в сучасному процесі транскрибування?

- а) лише нотний зошит і олівець
- б) диктофон, комп'ютерні нотні редактори, програми для уповільнення звуку
- в) виключно відеокамера
- г) тільки мобільний телефон

Тема 4. Практика нотації народних пісень

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Оформлення нотації народної пісні передбачає:

- а) лише запис мелодії
- б) фіксацію мелодії, ритму, тексту та виконавських особливостей
- в) адаптацію пісні для сцени
- г) спрощення ритму і темпу

2. Словесний текст у нотації народної пісні подається:

- а) довільно, без прив'язки до ритму
- б) відповідно до мелодичної та ритмічної структури
- в) лише у вигляді літературного тексту
- г) окремо від нотного запису

3. Основною метою підтекстовки є:

- а) естетичне оформлення нот
- б) точне співвіднесення складів тексту зі звуками мелодії
- в) спрощення виконання
- г) заміна словесного тексту вокалізом

II. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

4. Установіть відповідність між елементом нотації та його функцією:

Елемент

Функція

1. Темп

A. Визначає організацію часу

Елемент	Функція
2. Тактовий розмір	Б. Передає динамічні відтінки
3. Ньюансировка	В. Показує швидкість виконання

III. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

5. До способів фіксації особливостей мовлення належать:

- подовження складів
- наголоси
- фонетичні варіанти слів
- класичні вокальні штрихи
- коментарі нотувальника

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

6. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- Тактування в народній пісні завжди є однозначним.
- Темп у народній музиці може визначатися орієнтовно.
- Мікроальтерація використовується для фіксації інтонаційних відхилень.
- Мелодична варіаційність вимагає від нотувальника уважного слуху.

V. Завдання з короткою відповіддю (високий рівень)

7. Чому підтекстовка в народній пісні часто є складнішою, ніж у академічній музиці?

(1–2 речення)

8. Назвіть два способи фіксації мелодичної варіаційності.

VI. Ситуаційне завдання (високий рівень)

9. Під час нотування виконавець постійно змінює ритмічний малюнок строфи. Як має діяти нотувальник?

(Відповідь у довільній формі)

VII. Завдання відкритого типу (достатній рівень)

10. Поясніть, яким чином у нотації народної пісні фіксується манера виконання та багатоголосся.

(Обсяг: 5–7 речень)

VIII. Завдання на професійні вимоги (початковий, середній рівень)

11. Які якості є необхідними для нотувальника народної музики?

- а) лише технічне володіння нотним письмом
- б) музичний слух, спостережливість, терпіння, відповідальність
- в) композиторська фантазія
- г) орієнтація на сценічну виразність

Тема 5. Транскрипція словесно-етнографічних матеріалів

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Транскрипція словесно-етнографічних матеріалів – це:

- а) літературна обробка усного тексту
- б) точна фіксація усного мовлення інформанта
- в) переказ почутого тексту
- г) скорочений запис змісту розмови

2. Паспортна інформація під час польового сеансу включає:

- а) лише ім'я інформанта
- б) відомості про місце та дату запису
- в) дані про виконавця, місце, час, умови запису
- г) оцінку якості виконання

3. Основне призначення плану-шаблону оформлення матеріалів сеансу полягає в:

- а) спрощенні нотування
- б) забезпеченні системності та повноти фіксації

- в) створенні художнього тексту
- г) заміні польового зошита

II. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

4. Установіть відповідність між елементом оформлення та його функцією:

Елемент	Функція
1. Паспортна частина	А. Фіксація ходу розмови
2. Діалог	Б. Ідентифікація умов запису
3. Умовні позначки	В. Передача особливостей мовлення

III. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

5. До умовних позначок у транскрипції словесного тексту належать:

- паузи
- інтонаційні підйоми
- наголоси
- розділові знаки літературної мови
- коментарі транскрибатора

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

6. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- Діалектні особливості допускається виправляти на літературні норми.
- Умовні позначки допомагають зберегти особливості усного мовлення.
- Оформлення сеансу-діалогу потребує фіксації реплік усіх учасників.
- Паспортна інформація не є обов'язковою частиною запису.

V. Завдання з короткою відповіддю (високий рівень)

7. Чому важливо фіксувати діалектні особливості народної мови без виправлень?

(1–2 речення)

8. Назвіть не менше двох елементів, які обов'язково входять до плану-шаблону оформлення матеріалів сеансу.

VI. Ситуаційне завдання (високий рівень)

9. Під час транскрипції діалогу інформант використовує неповні речення, паузи та повтори. Як має діяти транскрибатор?
(Відповідь у довільній формі)

VII. Завдання відкритого типу (достатній рівень)

10. Охарактеризуйте основні правила оформлення сеансу-діалогу та їх значення для наукової цінності матеріалу.
(5–7 речень)

VIII. Завдання на професійну відповідальність (початковий, середній рівень)

11. Яка вимога є ключовою для транскрибатора словесно-етнографічних матеріалів?
- а) стилістичне вдосконалення тексту
 - б) збереження автентичності мовлення
 - в) скорочення матеріалу
 - г) заміна діалектів літературною мовою

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Варіант 1

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді (початковий рівень)

1. Основною метою курсу «Розшифровка фольклору» є:
- а) створення сценічних версій народних пісень
 - б) формування навичок точної фіксації усної традиції
 - в) підготовка концертних програм
 - г) навчання композиторської обробки

2. Польова фольклористична робота здійснюється переважно:
- а) у навчальних аудиторіях
 - б) у студіях звукозапису
 - в) у природному середовищі побутування традиції
 - г) у концертних залах
3. Транскрипція народної пісні відрізняється від художньої обробки тим, що:
- а) допускає довільні зміни мелодії
 - б) має на меті сценічну зручність
 - в) прагне максимальної точності фіксації
 - г) орієнтується на академічні норми
4. Паспортна інформація в польовому записі необхідна для:
- а) естетичного оформлення матеріалу
 - б) ідентифікації джерела та умов запису
 - в) скорочення тексту
 - г) заміни польового зошита

II. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

5. До основних етапів фольклорної експедиції належать:
- підготовка
 - проведення сеансу
 - художня обробка матеріалу
 - упорядкування та систематизація
 - транскрипція
6. До завдань транскрипції народної пісні належать:
- фіксація звуковисотності
 - передача ритмічної свободи
 - збереження манери виконання
 - стилістичне вдосконалення
 - відображення варіантності

III. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

7. Установіть відповідність між поняттям і його характеристикою:

Поняття	Характеристика
1. Прикладна нотація	А. Орієнтована на наукову точність
2. Наукова нотація	Б. Призначена для практичного виконання
3. Польовий зошит	В. Основний документ фіксації експедиції

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (середній рівень)

8. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- Діалектні особливості мовлення дозволено виправляти на літературні.
- Мелодична варіаційність є характерною ознакою народної пісні.
- Тактування в народній музиці завжди є чітким і стабільним.
- Умовні позначки є важливою складовою транскрипції.

V. Завдання з короткою відповіддю (*високий рівень*)

9. У чому полягає значення курсу «Розшифровка фольклору» для професійної підготовки музиканта?

(2–3 речення)

10. Назвіть не менше двох технічних засобів, що використовуються в сучасній транскрипції.

VI. Ситуаційні завдання (*високий рівень*)

11. Під час транскрипції студент спрощує ритм і темп пісні «для зручності читання». Оцініть таку дію з точки зору методики курсу.

12. Інформант у діалозі використовує паузи, повтори та неповні фрази. Як це має бути зафіксовано у словесно-етнографічній транскрипції?

VII. Завдання відкритого типу (*достатній рівень*)

13. Охарактеризуйте основні принципи методики польової роботи та їх значення для якості транскрипції.

(5–7 речень)

14. Поясніть, як у нотації народної пісні фіксуються:

а) манера виконання;

б) багатоголосся;

в) мікроальтерація.

(5–7 речень)

VIII. Підсумкове інтегративне завдання *(достатній рівень)*

15. Опишіть повний алгоритм роботи з фольклорним матеріалом: від польового запису до завершеної транскрипції (музичної та словесної).

(8–10 речень)

Варіант 2

I. Тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді *(початковий рівень)*

1. Основне завдання транскрипції народної музики полягає у:

а) створенні зручного нотного тексту для виконання

б) збереженні автентичного звучання усної традиції

- в) пристосуванні мелодії до академічних норм
- г) уніфікації ритму та темпу

2. Який із перелічених елементів є обов'язковим у польовій документації?

- а) сценічні ремарки
- б) паспортна інформація
- в) художній опис виконавця
- г) редакторські виправлення

3. Наукова нотація народної пісні відрізняється від прикладної тим, що:

- а) орієнтована на концертне виконання
- б) допускає спрощення інтонації
- в) фіксує варіантність і дрібні інтонаційні відхилення
- г) не містить словесного тексту

4. Мікроальтерація в нотації використовується для:

- а) прикрашання нотного тексту
- б) передачі ладових особливостей народного інтонування
- в) заміни ключових знаків
- г) спрощення читання з аркуша

II. Завдання з вибором кількох правильних відповідей (середній рівень)

5. До основних принципів методики польової роботи належать:

- точність фіксації
- етичне ставлення до інформанта
- стилістична обробка матеріалу
- збереження природного контексту
- систематизація зібраних даних

6. У процесі транскрипції народної пісні нотуються:

- мелодія
- темп і ритм
- манера виконання
- особисті враження нотувальника
- варіанти виконання

III. Завдання на встановлення відповідності (середній рівень)

7. Установіть відповідність між видом матеріалу та способом його фіксації:

Матеріал

Спосіб фіксації

1. Народна пісня

А. Музична транскрипція

2. Усний діалог

Б. Словесна транскрипція

Матеріал

Спосіб фіксації

3. Дані про інформанта В. Паспортна частина

IV. Завдання на визначення правильності тверджень (*середній рівень*)

8. Визначте, чи є твердження правильними (Так / Ні):

- Транскрипція може ігнорувати мовні особливості виконавця.
- Строфічні пісні зазвичай легше нотуються, ніж астрофічні.
- Польовий зошит є допоміжним, але не обов'язковим документом.
- Фіксація манери виконання є складовою наукової нотації.

V. Завдання з короткою відповіддю (*високий рівень*)

9. Назвіть дві основні відмінності між транскрипцією музичного та словесного фольклорного матеріалу.

10. Яку роль відіграють технічні засоби у сучасному процесі транскрибування?

(1–2 речення)

VI. Ситуаційні завдання (*високий рівень*)

11. Під час запису пісні виконавець щоразу змінює інтонацію та ритм. Як це має бути відображено у транскрипції?

12. Студент, транскрибуючи діалог, прибирає паузи та повтори для «кращої читабельності». Оцініть цю дію з позиції наукової методики.

VII. Завдання відкритого типу (*достатній рівень*)

13. Охарактеризуйте значення фольклористичних шкіл (київської та львівської) у формуванні принципів нотації народної музики.

(5–7 речень)

14. Поясніть, чому фіксація діалектних особливостей є принципово важливою для етнографічних досліджень.

(5–7 речень)

VIII. Інтегративне підсумкове завдання (*високий рівень*)

15. Опишіть послідовність роботи студента з фольклорним матеріалом: від підготовки до експедиції → проведення сеансу → оформлення документації → музичної та словесної транскрипції → систематизації матеріалу.

(8–10 речень)

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ:

1. Проаналізуйте подані транскрипції, визначте їхній тип (прикладна/наукова). Відповідь обґрунтуйте.

Ой коточок, коточок

$\text{♩} = 60$

Ой ко - то - чок ко - то - чок, вкрав у ба - би клу - бо - чок,
та по - ніс до Га - лі, та пок - лав на ла - ві.

Ой коточок, коточок
Та вкрав в баби клубочок
Та й поклав на лаві.
Стала Галя ката бити,
Щоб не вчився так робить
А учився прясти, черевички шити,
Черевички шити, на базар носити,
Усе продавати, гроші заробляти.

Червона калино, чом не процвітаєш?

♩ = 96
poco rubato

1. Чер_во_на ка_ли_но, чом ни про_цві_та_єш?
 Мо_ло_да дів_чи_но, чом си_диш, ду_ма_єш?

1. Червона калино, чом ни процвітаєш?
 Молода дівчино, чом сидиш, думаєш? |2
2. – Як ми' ни сидіти, як ми' ни думати:
 Кого я любила – того ни видати! |2
3. Цілу ніч ни спала, дрімний² лист писала
 До свого жовняря, що в'на 'го кохала. |2
4. А жовнярь, чим вставши, лист перечитавши,
 Як перечитавши, – ревно заплакавши. |2
5. Ходит жовнірь ходит, шаблю в руках носить,
 В пана капітана на урльоп³ ся просит. |2
6. – Пане капітане, пусти м'ня додому,
 Бо я лишив жінку, що тужит за мною! |2

2. Уважно прочитайте текст опис польового фольклорного сеансу. Знайдіть і поясніть методичні помилки, допущені під час організації, проведення та оформлення сеансу.

Польовий сеанс було проведено в серпні. Інформант – жінка похилого віку з села. Запис здійснювався у приміщенні сільського клубу. Спочатку студент попросив інформанта виконати кілька пісень, після чого поставив запитання про їх походження. Паспортні дані інформанта не були зафіксовані, оскільки вони не мали значення для музичного матеріалу.

Під час виконання пісень студент переривав інформанта з метою уточнення слів і виправляв неправильну, на його думку, вимову. Запис вівся на мобільний телефон без попередньої перевірки якості звуку. Частина матеріалу студент не записував, а сподівався відновити його з пам'яті.

У польовому зошиті було зафіксовано лише тексти пісень у літературній мові без зазначення діалектних особливостей. Після сеансу студент одразу приступив до нотації, не здійснивши повторного прослуховування запису.

3. Поясніть, чому в науковій транскрипції не допускається «вирівнювання» ритму.

4. Обґрунтуйте необхідність фіксації діалектних особливостей мовлення.

5. Яке значення має курс «Розшифровка фольклору» для музиканта-виконавця?

6. Які етичні аспекти є ключовими у роботі фольклориста?

МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для оцінювання рівня досягнень здобувачів застосовуються різні форми **поточного, семестрового та підсумкового контролю**.

- **Тестування** – перевірка знань із теоретичних основ транскрипції фольклору (умовні позначення, принципи розшифровки, термінологія).
- **Академічні есе та творчо-аналітичні роботи** – висвітлення проблем транскрибування, аналіз окремих зразків фольклору, рефлексія власного досвіду транскрипції.
- **Виступи та презентації** – захист практичних транскрипцій, обговорення досліджених матеріалів.
- **Практичні завдання** – розшифровка аудіо- та відеозаписів фольклорних зразків, нотування у спеціальних програмах (MuseScore).

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять і передбачає визначення рівня розуміння та засвоєння студентами окремих тем і практичних навичок.

Форми поточного контролю:

- опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, тестування);
- практичні завдання з нотування та транскрибування;
- практичні завдання з нотування словесного фольклорного тексту;
- творчі завдання: підготовка есе, доповідей, презентацій, виконання фрагментів транскрибованих пісень.

Тематична оцінка формується з двох складових:

- **теоретична частина** – усна відповідь, тестування, письмове чи творче завдання;
- **практична частина** – транскрипція уривків записів, оформлення у нотному редакторі, відтворення елементів фольклорного зразка.

Тематична оцінка враховує всі поурочні результати, отримані протягом вивчення теми.

Семестрова оцінка визначається як середнє арифметичне всіх тематичних оцінок за семестр із урахуванням відвідуваності та активності здобувача освіти.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, який проводиться на останньому занятті та складається з:

- теоретичної частини (усна або письмова відповідь на питання з методики розшифровки фольклору);
- практичного завдання (транскрипція уривку).

Студенти, які продемонстрували високий рівень підготовки протягом семестру, можуть отримати залік автоматично.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни «Розшифровка фольклору»:

«Зараховано» (А-Е за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти, якщо:

1. здобувач володіє термінологією, пояснює принципи транскрипції словесного та пісенного фольклору, орієнтується в особливостях жанрів і регіональних традицій;
2. транскрипція точна/наближена до оригіналу, передає мелодичні, ритмічні та мовні особливості зразка; робота виконана самостійно, охайно та у відповідності до науково-методичних вимог;
3. здобувач здатний аналізувати автентичні записи, аргументовано обґрунтовує вибір методів розшифровки, порівнює варіанти;
4. здобувач демонструє ініціативу у вирішенні різних випадків транскрипції, пропонує власні варіанти розшифровки, виконує додаткові пошукові завдання;
5. робота охайно оформлена, транскрипція виконана у відповідності до академічних вимог, результати чітко презентовані.

«Не зараховано» (FX-F за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти, якщо:

1. знання здобувача фрагментарні, терміни плутаються, принципи розшифровки не засвоєні;
2. транскрипція фрагментарна, не відповідає оригіналу, завдання не завершене;
3. аналітичні навички відсутні, відповіді непослідовні;
4. здобувач не проявляє творчого підходу, завдання виконує формально;
5. відсутня структурованість та належне оформлення, презентація поверхова;
6. відсутні будь-які уявлення про вивчений матеріал;
7. здобувач демонструє неспроможність виконати жодне завдання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мушкетик Л. Моральний канон української традиційної культури: за фольклорними джерелами: монографія. Київ – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 752 с.
2. Богдан Луканюк, Курс музичного фольклору у трьох книгах. Книга 3 : Прилоги / Богдан Луканюк ; Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Кафедра музичної фольклористики, Проблемна науково-дослідна лабораторія музичної етнології. Львів : Сполом, 2022. 591 с. : нотні приклади, ілюстрації.
3. Богдан Луканюк, Курс музичного фольклору у трьох книгах. Книга друга : Зразки / Богдан Луканюк ; Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Кафедра музичної фольклористики, Проблемна науково-дослідна лабораторія музичної етнології. Львів : Сполом, 2022. 391 с. : нотні приклади, ілюстрації.
4. Богдан Луканюк, Курс музичного фольклору у трьох книгах. Книга перша : Лекції / Богдан Луканюк ; Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Кафедра музичної фольклористики, Проблемна науково-дослідна лабораторія музичної етнології. Львів : Сполом, 2022. 511 с. : нотні приклади, ілюстрації.
5. Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів : у 10 т. / гол. ред. Г. Скрипник. Київ : ІМФЕ, 2016 - 2020.
6. Ірина Клименко, Обрядові мелодії українців у контексті слов'яно-балтського раньотрадиційного меломасиву: типологія і географія, Київ: Національна музична академія України ім. П.І. Чайковського 2020. Т. 1: Монографія, сс. 360; Т. 2: Атлас, сс.100 + CD
7. Коваль Галина. Поетичний універсум календарно-обрядового фольклору українців. Львів, 2020. 440 с.
8. Ковацька О. Українська постколоніальність у текстах і контекстах. Брустури: Дискурсус, 2022. 172 с.
9. Осьмак Н., Бикова Т. та ін. Українська усна народна творчість: навч. посібник для студентів-філологів. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 151 с.

Додаткова

1. Вовчак Андрій, Довгалюк Ірина. Документування фольклорної традиції. Засади організації і проведення польового фольклористичного дослідження, транскрибування й архівування зібраного фольклорного матеріалу: Методичні рекомендації для студентів філологічного факультету спеціалізації "фольклористика". Львів, 2012. 60 с.
2. Глушко Михайло. Методика польового етнографічного дослідження: Навчальний посібник. Львів, 2008. 288 с., іл. Методика аналітичного запису українських пісень Куп'янського району: Методичні

- рекомендації з курсу народної творчості. / Харківський ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського; Упорядник С.О. Нікітін. Х.: ХІМ, 1991. 17с.: нот.
3. Гордійчук М. Як записувати народну музику. Київ, 1960. 35 с. Методика аналітичного запису українських пісень Куп'янського району: Методичні рекомендації з курсу народної творчості. / Харківський ін-т мистецтв ім. І.П. Котляревського; Упорядник С.О. Нікітін. - Х.: ХІМ, 1991. - 17с.: нот.
 4. Єфремов Є.В. Дослідження народнопісенного викладу через моделювання інваріанта пісні. / Є.В. Єфремов. //Українське музикознавство: респ. міжвід. наук. –метод. зб. - К.: Муз. Україна, 1985. - Вип. 20. С. 79-98.
 5. Іваницький А. І. Українська народна музична творчість. К., 1990.
 6. Іваницький А. Основи логіки музичної форми (проблеми походження музики): Навч. посібник. / А. Іваницький. К. : Альтерпрес, 2003. 180 с. + 40 нот. прикл., схеми.
 7. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика): Навч. посіб. /А.І. Іваницький. К. : Заповіт, 1997. 392 с.
 8. Історія української музики т.1. Київ: видавництво ІМФЕ, 2016. 440 с.
 9. Квітка К.В. Вибрані статті / К.В. Квітка; Упоряд. та комент. А.І. Іваницького. К. : Музична Україна, 1985. Ч. 1. 142 с.
 10. Квітка К.В. Вибрані статті / К.В. Квітка; Упоряд. та комент. А.І. Іваницького. К. : Музична Україна, 1985. Ч. 2. 152 с.
 11. Коваль Василь. Українські теоретично-практичні здобутки з музично-етнографічної транскрипції (нариси) / Етномузика. Львів, 2010. Число 6: збірка статей та матеріалів до 100-ліття теорії музично-етнографічної транскрипції / Упор. В. Коваль. 224 с. (Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, вип.25). С. 9 – 30.
 12. Коваль Василь. Юрій Сливинський – транскриптор / Етномузика : збірка статей та матеріалів. Львів, 2014. Число 10 (2013) / Упор. Б. Луканюк. 200 с. (Наукові збірки Львівської національної академії ім. м. Лисенка. вип. 33). С. 9 – 11.
 13. Колесса Ф. Твори. В 3-х т., Т. 1. Мелодії українських дум. /Ф. Колесса; Ред. М.М. Гордійчук., О.І. Дей, Л.М. Ревуцький (голова) та інші. Підготувала і написала вступ. статтю «Фольклористична діяльність Ф.М. Колесси» С.Й. Гриця. К. : Наукова думка, 1969. 591 с.
 14. Луканюк Богдан. Диференціальний принцип тактування: Методичні Рекомендації до курсу «Музично-етнографічна документація». Львів, 1994. 44 с. Вищий державний музичний інститут імені Миколи Лисенка у Львові; кафедра музичної фольклористики (етномузикознавства).
 15. Луканюк Богдан. К вопросу об аналитическом методе нотирования / Етномузика. Львів, 2010. Число 6: збірка статей та матеріалів до 100-ліття теорії музично-етнографічної транскрипції / Упор. В. Коваль.

- 224 с. (Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, вип.25). С. 69 – 99.
16. Луканюк Богдан. Ритмічна варіативність у пісенному фольклорі: Теоретико-методологічне дослідження / Львівська національна музична академія ім. М. Лисенка; Кафедра музичної фольклористики; Проблемна науково-дослідна лабораторія музичної етнології. Львів, 2016. 208 с.
 17. Луканюк Богдан. Усічення. / Проблеми етномузикології: зб. Наук. Пр. / Упор. О. Мурзіна. К. 1998. С. 34 – 48.
 18. Мішанич Михайло. Архівне опрацювання народновокальних творів: Методичні рекомендації / Етномузика. Львів, 2010. Число 6: збірка статей та матеріалів до 100-ліття теорії музично-етнографічної транскрипції / Упор. В. Коваль. 224 с. (Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, вип.25). С. 133 – 151.
 19. Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Машинського / Ф. Колесса, К. Машинський; Упорядник вступу, ст-ю прим. пер з пол. С.Й. Гриця. К. : Муз, Україна, 1995. 324 с.
 20. Муравський шлях – 2000: матеріали фольклорно-етнографічної експедиції / Упорядник Г.В. Лук'янець, М.П. Маслова, О.В. Коваль. Х. : Регіон-інформ, 2000. - 152 с.
 21. Правдюк О. Методика записування музичного фольклору. К., 1981.
 22. Сливинський Ю. Техніка нотації народних пісень. Методичні рекомендації. Львів, 1982.
 23. Сумцов М.Ф. Діячі українського фольклору. /М.Ф. Сумцов. Х. : Др. «Печатное Діло», 1910. 37 с.
 24. Українські народні пісні в записах М. В. Лисенка /Упоряд. Л. О. Єфремова. К. : Либідь, 1990. Ч. 1. 366 с.
 25. Українські народні пісні, наспівані Д. Яворницьким. Пісні та думи з архіву вченого /Упоряд. М. М. Олійник-Шубравська, О. В. Шевчук. К. : Либідь, 1990. 323 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Божичі, [гурт автентичного співу]. «Котилася ясна зоря з неба» : Польові записи гурту Божичі /уклад., анотація С. Карпенко, І. Фетісова. Київ: LAVINA MUSIC, 2004. 1 CD audio+відео + Букл.: анотація, тексти пісень; Іл. LM CD 423 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=POXyJXjRnw8> .
2. Божичі, [гурт автентичного співу]. «Поза Часом». Ukraine: Lavina Music, 2021 (Album) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_mI-jv2e3o-luX46CeOOCQ8yesWy9Tripl .
3. «Вітер Степовий». Проект Ніни Керімової. «Комора», 1991. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sites.google.com/site/muzfolkkg/audio>
4. Зимовий цикл обрядових пісень // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки

- [YouTube], 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=HWKGOLA9wy0&t=8s>
5. Козацькі пісні Дніпропетровщини // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2017. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=UeOYYoy5HUA&t=11s>
 6. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Закувала зозуленька // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=2zNnqcB6X4g>
 7. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Їхав козак в гору за байрак // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=qvNEMtk2DBs>
 8. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой весна красна, браття, настає // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=4j5e98VJ9dU>
 9. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой за мостом, мостом // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=mgTZ6i8wkAU>
 10. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой з-за гір, з-за гір // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=FnkbBQXJwR8>
 11. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой зима, зима // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=a8esuWYmW3E>
 12. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой розвивайся, та й зелений дубе // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=otCqqIXcO6A>
 13. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Ой у полі жито // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=s78y3MluzL0>
 14. Козацькі пісні Дніпропетровщини з нотами: Стоїть козак на чорній кручі // Лабораторія фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2019. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=iDzLf4iKhZQ>
 15. Майстер-клас с. Кочережки Павлоградського району Дніпропетровської області // Лабораторія фольклору та етнографії

- Дніпропетровської академії музики ім. М. Глинки, 2018. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=sjOOEQ6Yv84&t=19s>
16. Музичний фольклор Кіровоградської області в документальних записах 2004 року / збирач-упоряд. О. Терещенко, 2004. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.sites.google.com/site/muzfolkgr/audio>
17. Проект «Поліфонія»: Онлайн-архів музичного фольклору / упоряд М. Бот, 2017. [YouTube] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/c/polyphonyprojectcom/videos?view=0&sort=dd&flow=grid>
18. Терещенко О. Віртуальна виставка «Історичні й козацькі пісні Кропивниччини»: з нагоди Дня Незалежності України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://szymanowski-museum.com.ua/uk/virtualna-vystavka-istorychni-ta-kozatski-pisni-kropyvnychchyny?fbclid=IwAR3RBDUIN4HM5BT3iGi-dqKx4FGMtVF241t4OJJUSsMbOo6KN6nVXpwsz4>
19. Терещенко О. Терещенко Н. Гурт «Дике Поле». Довгі пісні Степової України (Проект «Моя Україна. Берви»). АртВелес. 2010. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://umka.com/ukr/catalogue/authentic-performing/dyke-pole-group-project-my-ukraine-bervy-digi-pack.html?print_this=1
20. Чумацькі пісні. Відеопроєкт. Ініціатор Олександр Полячок. Доступ: <https://www.facebook.com/chumatski.pisni>, <https://www.youtube.com/c/%D1%87%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%96>